

Deel 6

Verbonden in de Bijbel

Hans van de Lagemaat

Hoofdstuk 1

Inleiding

In dit deeltje zullen we nog eenmaal naar het nieuwe verbond kijken. Er blijven nog wel wat vragen over om te beantwoorden en daar gaan we ons nu nog op richten.

Zowel het oude als het nieuwe verbond zijn gesloten met Israël. Het nieuwe verbond komt in de plaats van het oude verbond, dat gesloten werd op Sinaï. Het nieuwe verbond treedt niet zomaar in de plaats van het oude verbond; het oude verbond is eerst in al zijn voorwaarden vervuld. Die vervulling heeft plaatsgevonden in Christus.

De grote scheiding tussen het oude en het nieuwe verbond is niet het kruis; in elk geval niet alleen het kruis. Het kruis behoorde nog tot het oude verbond. Dat zien we bijvoorbeeld in Paulus' brieven aan de Galaten.

*'Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: **Vervloekt is ieder die aan een hout hangt**' (Gal. 3:13).*

Dit is onderdeel van de wet. En ook op die wijze heeft Christus aan de wet voldaan; ondoorgrondelijk als het ook klinkt. Degene die de moeite neemt om het volgende vers te lezen, zal waarschijnlijk een moeilijkheid gewaar worden. Als het nieuwe verbond gesloten is met Israël, hoe spreekt Paulus hier dan toch over de heidenen? Dat is een hele goede vraag. In dit boekje zal ik het antwoord hierop proberen uit te werken. We zullen dan nog meer Schriftplaatsen tegenkomen, die ons voor dezelfde moeilijkheid stellen.

De scheiding, de grote kloof, tussen het oude en het nieuwe verbond is niet het kruis, maar de opstanding van Christus. In Zijn opstanding is er een nieuwe schepping. Alles is anders geworden. Dit is de situatie

van 'na de wet' (Heb. 7:28). Er heeft een verandering van wet plaatsgevonden (Heb. 7:12).

Het oude en nieuwe verbond zijn met Israël gesloten. Dat is ook overeenkomstig Romeinen 9.

*'Zij zijn immers Israëlieten; voor hen geldt de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid en **de verbonden** en de wetgeving en de eredienst en de beloften.'* (Rom. 9:4).

De verbonden. Het gaat hier in elk geval om het verbond met Abraham en het oude en het nieuwe verbond. Het geldt in de eerste plaats alles voor Israël. De volkeren zijn helemaal niet in beeld. Nergens lezen we dat God het nieuwe verbond heeft gesloten anders dan met het volk Israël.

Vanuit dit gegeven zullen we nu naar het nieuwe testament gaan kijken.

Hoofdstuk 2

Gods voornemen met Israël

De stelling dat het nieuwe verbond met Israël is gesloten, zal misschien niet iedereen gelijk willen aanvaarden. We hebben hierop de Tenach en de brief aan de Hebreëen al uitvoerig onderzocht. Zolang we in Israël als volk een zekere entiteit zien die belangrijk is in Gods heilshandelen op aarde en we die Schriftgedeelten onbevooroordeeld lezen, kunnen we niet anders dan beamen: ja, het gaat hier alleen over Israël. Als we niet vooraf al het vooroordeel hebben dat het dan 'dus' over alle gelovigen gaat, is daar tot zover weinig tegenin te brengen.

Ik noemde in de inleiding ook al Romeinen 9:4. Van hen, van de Israëlieten, zijn de verbonden en de beloften.

Dit vers staat aan het begin van dat grote gedeelte Romeinen 9-11. Het is een Schriftgedeelte dat dat wonderlijke plan van God met Zijn volk bevat. Paulus begint dat gedeelte met aan te geven hoe grote droefheid hij had voor zijn broeders naar het vlees en wat een voortdurende smart hij voor hen voelde (Rom. 9:2). Die pijn is zo ondraaglijk dat hij zelf wel wenste verbannen te zijn weg van het aangezicht van Christus.

'Want ik zou zelf wel wensen vervloekt te zijn, weg van Christus, ten gunste van mijn broeders, mijn familieleden wat het vlees betreft.' (Rom. 9:3).

Wat dit vers ook betekent, het geeft in elk geval Paulus' grote liefde voor zijn eigen volk aan en daarmee ook de geweldige pijn die hij voelt over hun verharding en afkeer van God. Want dat is het onderwerp van deze hoofdstukken. Het gaat over hun verharding (Rom. 11:25), over hun verwerping (Rom. 11:15), over hun val (Rom. 11:9, 11, 12). Paulus maakt er geen geheim van dat de directe schuld hiervan bij het volk ligt. Dat veroorzaakt dat tomeloze verdriet. Tegelijkertijd maakt Paulus bekend dat deze toestand niet voor altijd zal voortduren, maar

dat achter de ongehoorzaamheid van Israël, Gods ondoorgrondelijke handelen schuilgaat tot eer en verheerlijking van Zijn naam.

Deze wetenschap maakt Paulus' verdriet verdraaglijk. Aan het eind van hoofdstuk 11, als hij Gods raad bekend heeft gemaakt, zinkt hij met al zijn pijn en gedurige smart weg in lof en aanbidding.

'O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God, hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de gedachten van de Heere gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst iets gegeven en het zal hem vergolden worden? Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.' (Rom. 11:33-36).

Romeinen 9-11 gaan niet zozeer over Gods handelen met Israël. Zijn oordelen zijn voor ons toch ondoorgrondelijk en Zijn wegen zijn letterlijk niet na te speuren. We kunnen in deze hoofdstukken ons hoofd breken over een aantal vragen, die we toch niet klein kunnen krijgen. Daar is God te ondoorgrondelijk en onnaspeurlijk voor.

Romeinen 9-11 is, net als de gehele Schrift, een openbaring van God, van Wie Hij is. Hij maakt Zichzelf bekend en dat is in deze hoofdstukken in Zijn handelen met Israël. We kunnen het vergelijken met het boek Job.

Waarom handelde God zo met deze trouwe en rechtvaardige man? Waarom stond Hij toe dat de satan hem het leven onmogelijk maakte? Waarom moest dat allemaal zo? Dit zijn maar een paar vragen, die ons bij het lezen van Job boven kunnen komen drijven. Het waarom kunnen we niet achterhalen; het doel wel. Dat lezen we bij Jakobus.

'Ziet, wij houden hen gelukkig, die verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij hebt het einde des

Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer.' (Jak. 5:11, SV).

Hiertoe is het boek Job voor ons geschreven, opdat we de uitkomst ervan mogen zien: dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer.

Zo kunnen we, nee, naar mijn idee, móeten we kijken naar Romeinen 9-11. God is een Ontfermer. Is het niet bijzonder om te lezen dat het werkwoord 'ontfermen' of 'barmhartig zijn' in deze hoofdstukken zeven keer voorkomt? En dit alles met betrekking tot Israël!

1 en 2 Gods heerlijkheid

*'Want Hij zegt tegen Mozes: **Ik zal Mij ontfermen** over wie Ik Mij **ontferm** en zal barmhartig zijn voor wie Ik barmhartig ben.'* (Rom. 9:15).

Deze woorden sprak de Heere tegen Mozes toen hij Hem vroeg hem Zijn heerlijkheid te laten zien. Deze woorden sprak de Heere toen Hij aan Mozes Zijn Naam bekendmaakte. Hierin wil God Zichzelf openbaren. Hij ontfermt Zich over wie Hij dat wil en Hij is barmhartig voor wie Hij dat wil zijn.

3. De ontfermende God

*'Zo hangt het dan niet af van hem die wil, ook niet van hem die hardloopt, maar van **God Die Zich ontfermt.**'* (Rom. 9:16).

De voltooiing van Gods raad staat of valt niet met de broosheid en wispelturigheid van menselijk handelen. Het hangt allemaal af van God Die Zich Ontfermt; de Ontfermer. Dat is Zijn Naam en Zijn heerlijkheid.

4. Ontferming en verharding

'Dus Hij ontfermt Zich over wie Hij wil, en Hij verhardt wie Hij wil.'
(Rom. 9:18).

Deze uitspraak hoeven we niet te verdedigen. God doet wat Hij wil en daar hoeven wij Hem niet voor te verontschuldigen. Laten we het wel laten staan in de context van Romeinen 9-11. Paulus spreekt hierin ook over de verharding van Israël; en hoe onwaarschijnlijk ook, die verharding heeft een doel en ligt besloten in Gods raad.

'Want ik wil niet, broeders, dat u geen weet hebt van dit geheimenis (opdat u niet wijs zou zijn in eigen oog), dat er voor een deel verharding over Israël is gekomen, totdat de volheid van de heidenen is binnengegaan. En zo zal heel Israël zalig worden, zoals geschreven staat: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. (Rom. 11:25, 26).

Ik ga hier nu niet uitvoerig op in en maak slechts wat kleine opmerkingen.

1. De verharding van Israël was tot heil van de heidenen.
2. De verharding van Israël was slechts voor een deel.
3. Het uiteindelijke doel is de zaligheid van geheel Israël. 'Zo', op die manier, door verharding en onmogelijkheid heen, zal geheel het volk zalig worden. Dit ligt allemaal besloten in het voornemen van de Ontfermer.

'Zij zijn weliswaar wat het Evangelie betreft vijanden vanwege u, maar wat de verkiezing betreft geliefden vanwege de vaders. Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. Zoals ook u immers voorheen God ongehoorzaam was, maar nu ontferming verkregen hebt door hun ongehoorzaamheid, zo zijn ook zij nu ongehoorzaam geworden, opdat ook zij door de ontferming die u bewezen is, ontferming zouden verkrijgen. Want

God heeft hen allen in ongehoorzaamheid opgesloten om Zich over allen te ontfermen.' (Rom. 11:28-32).

Let op deze tegenstellingen. Vijanden maar geliefd. Ongehoorzaam geweest, maar ontferming gekregen. Allen onder de ongehoorzaamheid opgesloten om Zich over allen te ontfermen.

De ongehoorzaamheid van Israël, de verharding van het volk, valt ook onder het besluit van God: om Zich over allen te ontfermen. Hij is immers de Ontfermer!

5 en 6 Israël en de volkeren

*'Zoals ook u immers voorheen God ongehoorzaam was, maar nu **ontferming verkregen hebt** door hun ongehoorzaamheid, zo zijn ook zij nu ongehoorzaam geworden, opdat ook zij door de ontferming die u bewezen is, **ontferming zouden verkrijgen.**'* (Rom. 11:31).

Bij het bestuderen van Romeinen 9-11 moeten we goed in de gaten houden dat het gaat over Gods handelen met volken, niet met individuen. Het is de val van Israël waardoor de poort naar de heidenen wijd openging.

'Ik zeg dan: Zijn zij soms gestruikeld met de bedoeling dat zij vallen zouden? Volstrekt niet! Door hun val echter is de zaligheid tot de heidenen gekomen om hen tot jaloersheid te verwekken.' (Rom. 11:11).

Hun val had een doel: opdat de zaligheid naar de heidenen ging en dat dezen het Israël daardoor tot jaloersheid, tot na-ijver zouden verwekken. Zelfs in de val van Israël had de Heere hén op het oog. Hij is immers hún Ontfermer!

7. Onder de ongehoorzaamheid opgesloten tot ontferming

'Want God heeft hen allen in ongehoorzaamheid opgesloten om Zich over allen te ontfermen.' (Rom. 11:32).

Let op twee keer allen in dit vers. Begrijpen doe ik het niet. Geloven doe ik het wel; en dan begrijp ik ook dat Paulus vol diepe verwondering en aanbidding op zijn knieën zakt en zijn loflied aanheft.

'O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God'. (Rom. 11:33).

Het nieuwe verbond

Wat heeft dit nu allemaal met de verbonden te maken? Wel, alles. Paulus schaart het behoud van Israël in deze hoofdstukken onder het nieuwe verbond.

'En zo zal heel Israël zalig worden, zoals geschreven staat: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. En dit is het verbond van Mij met hen, wanneer Ik hun zonden zal wegnemen.' (Rom. 11:26, 27).

Een verbond van Mij met hen. Wie is 'hen'? Wiens zonden worden weggenomen, op grond van dat verbond? Over wie gaat het hier? Over Israël toch? Er is hier een regelrechte verwijzing naar Jeremia 31:31-34.

'Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden—Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven.'

Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken. (Jer. 31:31-34).

Dat nieuwe verbond heeft het karakter van een belofte. De genadegiften en de roeping van God zijn onberouwelijk. Hij heeft gesproken en Hij doet het. God wordt in Romeinen 9-11 overigens niet alleen geopenbaard als de Ontfermer maar ook als de Roepende.

*Want toen de kinderen nog niet geboren waren, en niets goeds of kwaads gedaan hadden— opdat het voornemen van God, dat overeenkomstig de verkiezing is, stand zou houden, niet uit de werken, maar **uit Hem Die roept** – werd tot haar gezegd: De meerdere zal de mindere dienen. (Rom. 9:11, 12).*

Het gaat hier niet om het behoud van Jakob en/of Ezau. Het gaat hier niet om mensen. Het gaat om het voornemen van God; het voornemen dat naar de verkiezing is. Welke verkiezing? Waar gaat het over? Het betreft in deze drie hoofdstukken alleen de verkiezing van Israël. Hier iets anders in te gaan lezen is chaos kweken.

God heeft een voornemen met Israël. Dat voornemen staat vast in de ontfermende en roepende God en in niets en in niemand anders. Dat voornemen, dat naar de verkiezing is, houdt stand. Hoe Israël ook handelt, wat hun houding tegenover God en Christus ook is: zij zijn wat betreft deze verkiezing geliefden vanwege de vaders.

Waarom ligt deze verkiezing en dit voornemen van God zo vast? Vanwege het nieuwe verbond. Dat verbond heeft Hij Zelf bezegeld met het bloed van Zijn Zoon. Israël kon het oude verbond door eigen werken niet houden. Het was onmogelijk dat zij door de werken der wet gerechtvaardigd zouden worden. Als een overspelige vrouw

hadden zij de Heere verlaten. Christus echter heeft al de voorwaarden van het oude verbond op Zich genomen, zelfs die we lezen in Galaten 3.

‘Vervloekt is ieder die aan een hout hangt.’

Hij had echter het leven verdiend. Hij heeft de gerechtigheid aangebracht. Eens zal Israël leven overeenkomstig die gerechtigheid; niet uit werken, maar door het geloof van Hem, Die leeft tot in eeuwigheid.

Hoofdstuk 3

Het nieuwe verbond, Israël en de volken

Hoe zit het dan met de bediening van Paulus? Hij was toch ook een dienaar van het nieuwe verbond? Toch ging hij niet alleen tot Israël. Hij ging ook tot de heidenen terwijl hij zich toch een dienaar van het nieuwe verbond noemt (2 Kor. 3:6)? En is juist hij niet een leraar der heidenen (1 Tim. 2:7)? Hoe kunnen we dan volhouden dat God het nieuwe verbond alleen met Israël sloot? Hebben we hier niet een bewijs dat al Gods beloften die God aan Israël deed, overgegaan zijn op de volkeren of de kerk?

Het is misschien goed om even stil te staan bij een algemeen principe van uitleg. De grote lijnen in de Bijbel zijn niet moeilijk te begrijpen. Ze zijn helder neergeschreven en ze geven ons een helder zicht op Gods handelen. Die grote en heldere lijnen moeten we vasthouden, ook als we opeens tekstplaatsen tegenkomen die we daar wat lastiger in kunnen passen. Die lastige plaatsen moeten we kunnen verklaren, maar het betekent niet dat we gelijk hele andere lijnen moeten gaan trekken.

Dit geldt in het bijzonder voor het oude en het nieuwe verbond. Het is volkomen duidelijk neergeschreven dat deze beide verbonden met het volk Israël zijn gesloten. Er is geen tekst die iets anders zegt. Als we dan vervolgens het nieuwe verbond bij Paulus tegenkomen in een context waar ook de heidenen in zijn betrokken, dan moeten we niet opeens al ons voorgaande onderwijs in de prullenbak gooien en zeggen dat dat dus niet klopt. We moeten ook niet gaan zeggen dat Paulus opeens een hele andere uitleg aan de Schrift gaf dan de andere apostelen. We moeten juist gaan onderzoeken hoe deze dingen zich met elkaar verhouden. Ook als we de dingen niet meteen begrijpen, moeten we er niet maar gelijk een draai aan geven om het in eigen ogen kloppend te krijgen. Meestal wordt het dan allemaal alleen maar onduidelijker.

Laten we Paulus en zijn bediening nog even wegdenken uit wat we tot nu toe gezien hebben. God had het oude verbond met Israël gesloten. Dat verbond werd door dat volk verbroken. God Zelf vervulde in Christus al de voorwaarden van dat verbond en legde daarin de basis voor het nieuwe verbond, hetgeen Hij sloot met Israël. Dit nieuwe verbond heeft het karakter van een onvoorwaardelijke belofte. Dat kan omdat het verzegeld is met het bloed van Christus Zelf en volkomen zeker is in Zijn opstanding.

Dat nieuwe verbond met Israël was niet alleen bestemd voor Israëls heil alleen. Het dient een veel hoger doel. Israël is een volk waardoor God Zijn plan op aarde uitwerkt. Dat plan omvat niet alleen dat volk, het gaat ook om de heidenen; meer nog, het gaat om Zijn hele schepping.

Dat God vanaf het begin niet alleen Israël op het oog had, maar ook de heidenen blijkt al uit het prilste begin van de ontstaansgeschiedenis van Israël.

'Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.' (Gen. 12:3).

In de roeping van Abraham ging het er niet alleen om dat God een volk Israël in het leven zou gaan roepen, maar dat alle geslachten van de aardbodem gezegend zouden gaan worden.

Door Israël heen wil God Zijn Naam bekendmaken aan de volkeren. Het gaat niet om Israël. Het gaat om de God van Israël. Hij is de God Die Zich wil openbaren en bekendmaken. Dat zien we bijvoorbeeld in Ezechiël 37 (en in vele andere plaatsen).

'Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, Die Israël heiligt, wanneer Mijn heiligdom voor eeuwig in hun midden zal zijn.' (Ez. 37:28).

Dit is **nadat** alle weldaden van het nieuwe verbond tot Israël zijn gekomen. Dat is na de bekering van Israël. Dit is nadat zij in het land zijn teruggebracht en nadat God Zijn tabernakel weer in het midden van hen heeft opgericht.

Dat is de volgorde. Het heil komt tot Israël en door Israël heen komt het heil tot de volkeren. Dat is ook de betekenis van 'de zaligheid is uit de Joden' (Joh. 4:22).

Dit is ook de volgorde in Openbaring.

Eerst het heil voor Israël.

'En ik hoorde een luide stem uit de hemel zeggen: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn en hun God zijn.' (Opb. 21:3).

Daarna het heil voor de heidenen.

*'En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar lamp. En de **naties die zalig worden**, zullen in haar licht wandelen, en de koningen van de aarde brengen hun heerlijkheid en eer erin. En haar poorten zullen overdag nooit gesloten worden, want daar zal geen nacht zijn. En zij zullen de heerlijkheid en de eer van **de naties** daarin brengen.'* (Opb. 21:23-26).

Dit is de volgorde. Eerst Israël en dan de rest van de volken. Daar kunnen we niet omheen. Dat is een duidelijk geopenbaarde lijn in de Schrift. Als al de weldaden van het nieuwe verbond van kracht worden in het volk Israël, zullen de volken gezegend worden en zal ook dit woord volle realiteit worden:

‘Men zal nergens kwaad doen of verderf aanrichten op heel Mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis van de HEERE, zoals het water de bodem van de zee bedekt.’ (Jes. 11:9).

Dit is toekomst. Dit is ook een toekomst waar Paulus over spreekt. De profetieën uit Jesaja en de Psalmen haalt hij niet aan om te laten zien dat ze in zijn tijd vervuld waren, maar om te bevestigen dat de Heere Jezus Christus de beloofde Messias is en dat de tijd dat al deze beloften werkelijkheid zouden worden, was aangebroken.

*‘En ik zeg dat Jezus Christus een Dienaar van de besnijdenis is geworden ter wille van de waarheid van God om de beloften aan de vaders te bevestigen, en opdat de **heidenen** God zouden verheerlijken vanwege de barmhartigheid, zoals geschreven staat: Daarom zal ik U belijden onder de heidenen, en Uw Naam lofzingen. En verder zegt Hij: Wees vrolijk, **heidenen, met Zijn volk!** En verder: Loof de Heere, alle **heidenvolken**, en prijs Hem, alle **volken!** En verder zegt Jesaja: De wortel van Isaï zal er zijn en Hij Die opstaat om heerschappij te voeren over de **heidenen**, op Hem zullen de **heidenen** hopen.’ (Rom. 15:8-12).*

Als we denken deze beloften als vervuld te zien in de kerk of het christendom van de afgelopen eeuwen, moeten we allerlei kunstgrepen toepassen en de eerder geschetste lijnen van oude en nieuwe verbond helemaal loslaten en daar een hele nieuwe verklaring voor gaan zoeken.

Als we echter aansluiten bij de verwachting van de Tenach en de beloften aan de vaders en Paulus geen dingen laten zeggen die hij niet bedoelt, kunnen we ook deze tekst gewoon laten staan.

Hiermee zijn de vragen waar we mee begonnen niet beantwoord. Daarover zullen we ons in het volgende hoofdstuk buigen.

Hoofdstuk 4

Paulus en het nieuwe verbond

Hoe zit dat dan met de bediening van Paulus? Waar past die dan in het verhaal van hoofdstuk 3? Eigenlijk nergens. De roeping van Paulus hoort daar eigenlijk helemaal niet in thuis. Paulus ging weliswaar altijd eerst naar de synagogen om de Messias te prediken; maar als hij daar werd verworpen ging hij naar de heidenen. De heidenen die Zijn Evangelie aangaande de opgestane Christus geloofden, werden gerechtvaardigd. Zij hoefden niet besneden te worden en zij hoefden niet de wet van Mozes te gaan onderhouden.

Dit was voor de Joden ongehoord en zelfs voor de gelovigen onder hen moeilijk te verteren en bijna niet te bevatten. Daardoor komt het dat Paulus zich voortdurend moest verdedigen. Zijn Evangelie werd steeds maar weer verbasterd door dwaalleraren, met name uit de Joden, die de gelovige heidenen voorhielden dat zij zich moesten laten besnijden en overeenkomstig hun wetten moesten leven.

Voor het Evangelie dat Paulus onder de heidenen predikte moeten we feitelijk terug tot op de tijd van Abraham en daarvoor. Toen was er ook nog geen besnijdenis. Het volk Israël bestond toen nog niet en het oude verbond in de vorm van de wet was dus ook nog niet gesloten.

We moeten Israël en de wet nu even wegdenken en ons in de schoenen van bijvoorbeeld Henoeh, Noach en Abraham en al die andere gelovigen uit die periode denken. Zij behoorden ook niet tot Israël. Zij leefden niet onder het oude verbond en het probleem van de besnijdenis kenden zij ook niet. Die verwarring kon er voor hun dus niet zijn.

Deze mensen werden gerechtvaardigd uit het geloof. Dat gold overigens voor de Israëlieten onder de wet ook; het was onmogelijk dat er iemand door de werken der wet gerechtvaardigd werd, maar daar ga ik nu dus even aan voorbij.

Het Evangelie wat Paulus onder de heidenen predikte was feitelijk niets anders dan de boodschap waardoor Abraham gerechtvaardigd werd. Dat is in feite de boodschap van Romeinen 4.

Abraham geloofde tegen hoop op hoop dat hij een vader van vele volken zou worden. Waarom was dit tegen hoop op hoop? Omdat het naar de mens gezien onmogelijk was dat Sara en hij nageslacht zouden krijgen. Zij waren beide 'verstorven'; dood. Het feit dat hij toch geloofde dat God Zijn belofte waar kon en zou maken, werd hem tot rechtvaardigheid gerekend.

Abraham geloofde in God Die doden levend maakt (Rom. 4:17).

Abraham geloofde in God Die de dingen, die niet zijn, roept alsof zij zijn (Rom. 4:17).

Abraham geloofde en was ten volle verzekerd dat God machtig was te doen, hetgeen Hij beloofd had (Rom. 4:21).

Daarom is het hem tot rechtvaardigheid gerekend. De prediking van die God was het Evangelie voor Abraham. En dat is het Evangelie dat Paulus onder de heidenen predikte: God Die de doden levend maakt.

'Nu is het niet alleen ter wille van hem geschreven dat het hem toegerekend is, maar ook ter wille van ons, aan wie het zal worden toegerekend, aan ons namelijk die geloven in Hem Die Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt heeft, Die om onze overtredingen is overgeleverd, en opgewekt om onze rechtvaardiging.' (Rom. 4:23-25).

Dit Evangelie heeft dus niets met Israël onder de wet te maken. Als we op welke manier dan ook toch weer de wet vermengen met dit Evangelie, maken we dezelfde fout als de Galaten.

Ik schreef dat het Evangelie dat Paulus predikte onder de heidenen terugging tot op Abraham. Dan gaan we dus ver terug in de tijd en denken we Israël onder de wet weg uit de geschiedenis.

We kunnen het ook anders zien: Paulus predikte onder de heidenen het Evangelie dat Israël had moeten prediken nadat zij de Messias hadden aangenomen. Het is het Evangelie dat Israël aan de heidenen zal prediken als het tot de Heere bekeerd zal zijn. Dat is het Evangelie als Israël zou leven onder de weldaden van het nieuwe verbond en zo ware getuigen van God zullen zijn. Dat is toekomst.

Israël als volk nam de Messias niet aan. Ondanks dat de gerechtigheid door het geloof van Christus was geopenbaard, zocht het volk de gerechtigheid uit de werken der wet en werd Christus voor hen een steen des aanstoots. En hierom werd Paulus geroepen. De bekering en roeping van Paulus heeft dus alles te maken met het feit dat het volk van Israël ongehoorzaam was aan het Evangelie. Zij bleven onder het oude verbond, terwijl het nieuwe was gesloten door het bloed van Christus. Zij zochten naar een gerechtigheid uit de werken der wet, terwijl zij de predikers van de gerechtigheid van Christus moesten zijn onder de volken. Omdat Israël dat niet deed, werd Paulus bekeerd en geroepen tot die taak.

Paulus deed in feite het werk dat Israël had moeten doen. Paulus was 'Israël onder het nieuwe verbond', bekeerd Israël in het klein. Paulus behoorde niet tot de twaalven. Die beperkten hun boodschap tot Israël. Zij hielden zich aan de geopenbaarde volgorde. Eerst moest het volk bekeerd worden en daarna zouden zij naar de heidenen gaan met diezelfde boodschap die Paulus nu al predikte.

Paulus was in feite zijn tijd (ver) vooruit. Misschien is het ook of juist daarom dat hij zichzelf 'een ontijdig geborene' noemt (1 Kor. 15:8). Hij was te vroeg geboren!

Waarom moest Paulus vroegtijdig naar de heidenen? Waarom wilde God de wereld niet laten wachten op de terugkeer van Zijn volk? Waarom hield Hij Zich niet aan de 'juiste' volgorde? Eerst Israël, dan de volken?

De diepere antwoorden op deze vragen liggen besloten in Gods voornemen en Zijn raad. Zijn wegen zijn onnaspeurlijk.

Toch geeft Paulus zelf wel een oorzaak waarom God zo handelt. Hij weet zelf waarom hij tot apostel is verkoren buiten de twaalven om. Omdat de bekering van Israël uitbleef moest hij naar de heidenen gaan om Israël tot jaloersheid, tot na-ijver te verwekken.

*‘Ik zeg dan: Zijn zij soms gestruikeld met de bedoeling dat zij vallen zouden? Volstrekt niet! Door hun val echter is de zaligheid tot de heidenen gekomen **om hen tot jaloersheid te verwekken.**’* (Rom. 11:11).

*‘Want tegen u, de heidenen, zeg ik: Voor zover ik de apostel van de heidenen ben, maak ik mijn bediening heerlijk, om daardoor zo mogelijk mijn verwanten wat betreft het vlees **tot jaloersheid te verwekken** en enigen uit hen te behouden.’* (Rom. 11:13, 14).

Die jaloersheid is na-ijver. Het volk zou door het werk van Paulus en de bekering van de mensen uit de heidenen tot inkeer moeten komen en tot het besef dat Paulus bezig was met het werk wat zij zelf moesten doen.

Dat is ook het onderwijs van de tamme en de wilde olijfboom in Romeinen 11. De wilde takken werden ingeënt in de tamme olijfboom opdat die tot bloei zou komen en vrucht zou voortbrengen.

Op deze wijze was Paulus een prediker van het nieuwe verbond. We moeten deze bediening dus ook vooral lezen tegen de achtergrond van Israël. Veel van het onderwijs voor de heidenen in bijvoorbeeld Romeinen blijft staan. Dat geldt ook voor de andere brieven die in deze context geschreven zijn. Veel ervan is echter ook tijdgebonden en daarmee bedoel ik gebonden aan de tijd van de Handelingen. Dat niet te zien levert dikwijls nodeloze verwarring.

Nu komen heidenen niet tot bekering om Israël tot jaloersheid te brengen. Dat feit stond tegen de achtergrond van de verwerping van en door Israël.

Al het bovenstaande geldt voor Paulus' vroege bediening. Paulus heeft ook een latere bediening, maar daar gaat het nu niet over. Die vroege bediening vond tijdens Handelingen plaats en dat was de tijd dat de prediking van het Koninkrijk nog tot Israël uitging en waarin de gelovigen de spoedige wederkomst van de Koning verwachtten.

In die tijd schreef Paulus zeven brieven, die we dus met enig onderscheid moeten lezen. Niet alles daarin is zomaar toepasbaar en van kracht in onze dagen. Die brieven zijn:

Romeinen,
1 Korinthe,
2 Korinthe,
Galaten,
1 Thessalonicenzen,
2 Thessalonicenzen
Hebreeën.

Deze vroege bediening van Paulus en zijn mede-arbeiders is de bediening van de verzoening (2 Kor. 5:18) en die betekent niets anders dan wat we in Romeinen 11 ook al lazen dat de zaligheid nu ook tot de heidenen is gezonden en dat het onderscheid tussen Jood en heiden was weggenomen.

Deze situatie ontstond dus 'te vroeg' met het doel om Israël aan te sporen. De twaalven bleven in de 'normale' weg om Israël tot geloof te brengen in hun opgestane Messias, opdat het heil op die wijze door Israël heen tot de gehele wereld zou komen.

Hoofdstuk 5

Pascha, terugblikken en vooruitzien

Tenslotte zijn er nog een paar plaatsen in het nieuwe testament waar we aandacht aan moeten besteden wat betreft het nieuwe verbond. Het zijn de plaatsen waar 'het nieuwe testament' waarschijnlijk zijn naam aan ontleend en waar het feitelijk gaat over het nieuwe verbond waar we het steeds over hebben, het verbond met Israël.

Dit nieuwe verbond wordt in het laatste avondmaal van de Heere met Zijn discipelen in verband gebracht met het Pascha. Daar kijken we in dit hoofdstuk naar.

In het Evangelie van Mattheüs staat het als volgt verwoord.

*'En terwijl zij aten, nam Jezus het brood en toen Hij het gezegend had, brak Hij het en gaf het aan de discipelen en Hij zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam. Hij nam ook de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, want dit is Mijn bloed, het bloed van **het nieuwe verbond**, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader. En toen zij de lofzang gezongen hadden, vertrokken zij naar de Olijfberg.'* (Mat. 26:26-30).

De gelegenheid waarbij dit plaatsvond was het feest van de ongezuurde broden, hetgeen nauw verbonden is met het Pascha. Dat feest is de context. Dat is een heel belangrijke context. We lezen dat in een aantal verzen ervoor.

*'Op de eerste dag van **de ongezuurde broden** kwamen de discipelen naar Jezus toe en zeiden tegen Hem: Waar wilt U dat wij voorbereidingen voor U treffen om het **Pascha** te eten? Hij zei: Ga de stad in naar een zeker persoon en zeg tegen hem: De*

*Meester zegt: Mijn tijd is nabij; Ik zal bij u **het Pascha** houden met Mijn discipelen. En de discipelen deden zoals Jezus hun opgedragen had, en maakten het **Pascha** gereed.'* (Mat. 26:17-19).

We gaan ons eerst inleven in de discipelen. Zij waren Joden onder het oude verbond. Zij hadden de brieven van Paulus, Jakobus, Petrus, Johannes en Judas nog niet. Zij stonden nog vóór de opstanding van de Heere. De opstanding van hun Meester uit de doden leefde ook niet zo heel erg bij hun. Toen Hij hun Zijn lijden en sterven aankondigde, sprak Hij ook van het feit dat Hij weer zou worden opgewekt. Toen Hij hierover de eerste keer met Zijn discipelen sprak, zei Petrus heftig, dat dit niet zou gaan gebeuren.

'En Petrus nam Hem apart en begon Hem te bestraffen; hij zei: God zij U genadig, Heere, dit zal beslist niet met U gebeuren!' (Mat. 16:22).

Dit zei hij dus ook over dat Hij op de derde dag weer zou worden opgewekt. Veel dingen lagen nog niet zo duidelijk voor de discipelen. Ondanks al het onderwijs wat de Heere hun had gegeven. Ondanks de Tenach die zij dagelijks konden onderzoeken en het levende Woord dat in hun midden wandelde.

Het is goed om ons dit bij de uitleg van de Bijbel te blijven realiseren. De Bijbel bevat natuurlijk algemene waarheden, maar het is ook een voortgaande openbaring, die God pas volledig heeft gemaakt in de bekendmaking van het geheimenis aan de apostel Paulus. We moeten de discipelen of andere gelovigen geen kennis toemeten, die zij niet hadden en soms ook niet konden hebben.

Daarnaast waren de dingen die de Heere aan hen onderwezen had en die zij geloofden ook gewoon waar. Die waarheden moeten wij niet gaan veranderen. Als de Heere tegen hen sprak over een Koninkrijk dat op aarde gevestigd zou worden en waarin zij prominente plaatsen in

zouden nemen (Mat. 19:28), moeten we daarna niet de sluier van de westerse theologie of van wat voor theologie dan ook, er overheen leggen. We moeten proberen te zien wat zij konden zien en het niet vermengen met dingen die wij later denken te hebben geleerd. De discipelen waren bijvoorbeeld nog helemaal niet toe aan het onderwijs van Paulus¹, zeker niet in de dagen waarin de Heere nog voor het kruis bij hen was.

Waar zouden de discipelen aan gedacht kunnen hebben toen zij zo bezig waren met de voorbereidingen van het Pascha?

Allereerst was dat natuurlijk de verlossing van Israël uit Egypte. Dat was het grote heilsfeit dat Israël in die dagen van het Pascha herdacht.

*'Deze dag moet voor u een **gedenkdag worden**. U moet hem vieren als een feest voor de HEERE. U moet hem vieren als een eeuwige verordening, al uw generaties door. Zeven dagen moet u **ongezuurde broden** eten. Meteen op de eerste dag moet u het zuurdeeg uit uw huizen wegdoen, want ieder die iets gezuurds eet, van de eerste tot de zevende dag, die persoon moet uit Israël worden uitgeroeid. Op de eerste dag moet er een heilige samenkomst zijn, en ook moet u een heilige samenkomst hebben op de zevende dag. Geen enkel werk mag op die dag gedaan worden. Alleen dat wat door iedere persoon gegeten wordt, mag door u klaargemaakt worden. Neem dan het feest van de **ongezuurde broden** in acht, want op deze zelfde dag zal Ik uw legers uit het land Egypte geleid hebben. Daarom moet u deze dag in acht nemen als een eeuwige verordening, al uw generaties door. In de eerste maand moet u **ongezuurde broden** eten vanaf de avond van de veertiende dag van de maand tot de avond van de eenentwintigste dag van de maand. Zeven dagen lang mag in uw huizen geen zuurdeeg gevonden worden, want ieder die iets gezuurds zal eten, die persoon moet uit de gemeenschap van Israël uitgeroeid worden, of hij nu een vreemdeling is of een*

¹ Zie bijvoorbeeld Johannes 16:12

*ingezetene van het land. U mag niets eten wat gezuurd is. In al uw woongebieden moet u **ongezuurde broden** eten.'* (Ex. 12:14-20).

Zie met hoeveel ernst het op het hart van de Israëlieten werd gedrukt om tijdens het feest van de ongezuurde broden vooral niets gezuurds te eten. Zo iemand dat wel deed, moest hij uitgeroeid worden uit de gemeenschap van Israël. De discipelen wisten dit. Ze kenden dit gebod en de waarschuwing, dus hun gedachten zullen ongetwijfeld geweest zijn bij hun vaders die uit Egypte waren verlost en vanaf toen een vrij volk van dienstknechten van de Heere vormden.

De dag van het Pascha was een gedenkdag. Op die dag werd er teruggekeken. Dit element vinden we ook in de maaltijd van de Heere met Zijn discipelen.

'En Hij nam brood en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het aan hen met de woorden: Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis.' (Luk. 22:19).

De discipelen krijgen als de vertegenwoordigers van Israël het brood te breken ter gedachtenis aan Hem. Ongetwijfeld was dit dus ongezuurd brood, brood zonder zuurdesem. De zuurdesem is in de Schrift het beeld van de zonde en daarom is dit gebroken en ongezuurde brood ook een gepast beeld van het lijden en sterven van de Heere. In Zijn dood bewerkte Hij een nog veel grotere verlossing dan ten tijde van de uittocht van Egypte. Dat zal ook de associatie van de woorden 'doe dat tot Mijn gedachtenis' in de harten van de discipelen zijn geweest.

Terugdenken aan de verlossing uit Egypte, maar ook denken aan een nog grotere verlossing. Ook die leefde ongetwijfeld in de harten van de discipelen. Hun uitkijken was naar een Koninkrijk. Hun verlangen was de vervulling van de lang verwachte beloften aan hun volk. Hoe anders kunnen we de bede van de zonen van Zebedeüs verklaren?

'En Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, kwamen naar Hem toe en zeiden: Meester, wij zouden willen dat U voor ons doet wat wij ook maar vragen. En Hij zei tegen hen: Wat wilt u dat Ik voor u doe? En zij zeiden tegen Hem: Geef ons dat wij mogen zitten, de één aan Uw rechter- en de ander aan Uw linkerhand, in Uw heerlijkheid.' (Mark. 10:37).

Dat beeld van een komend Koninkrijk sprak de Heere ook niet tegen. Hij bevestigde het veeleer. De vraag van Jakobus en Johannes kwam juist voort uit wat de Heeren hen Zelf voorhield. Hoe kunnen we Zijn belofte aan de discipelen anders verklaren?

'En Jezus zei tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat u die Mij gevolgd bent, in de wedergeboorte, als de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, ook zult zitten op twaalf tronen en de twaalf stammen van Israël zult oordelen.' (Matt. 19:28).

Ook na Zijn opstanding en na het ontvangen van veertig dagen onderwijs verlangen de discipelen naar een Koninkrijk voor Israël.

'Zij dan die samengekomen waren, vroegen Hem: Heere, zult U in deze tijd voor Israël het Koninkrijk weer herstellen?' (Hand. 1:6).

En wederom weersprak de Heere hun verlangen niet en noemde Hij het ook geen ongepaste hoop.

Toen de discipelen het Pascha vierden met hun Heere dachten zij waarschijnlijk niet alleen aan Egypte, maar aan een nog grotere verlossing die aan hun volk beloofd was en die alles te maken had met dit Koninkrijk.

*'Daarom zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat men niet meer zal zeggen: Zo waar de HEERE leeft, **Die de Israëlieten geleid heeft uit het land Egypte**, maar: Zo waar de HEERE leeft,*

Die het nageslacht van het huis van Israël geleid heeft en Die het gebracht heeft uit het land in het noorden en uit al de landen waarheen Ik hen verdreven had: zij zullen wonen in hun eigen land. (Jer. 23:7, 8).

Dit gaat over iets in de toekomst. Dit gaat over de vervulling van het nieuwe verbond, dat we ook geprofeteerd zien door Jeremia. Ik heb er al vaker naar verwezen, maar het is goed om die woorden nog een keer te lezen.

'Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden – Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. (Jer. 31:31-33).

Merk ook hier weer de vergelijking met de verlossing uit Egypte op. De discipelen zullen daarom niet alleen achterom hebben gekeken bij de gedachtenismaaltijd, maar ook vooruit, naar de verlossing van Israël, als Hij hun tot een God zal zijn en zij Hem tot een volk.

Dit vooruitzien vinden we ook terug in het avondmaal. De Heere Zelf keek vooruit naar Zijn Koninkrijk.

'Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader.' (Matt. 26:29).

De Heere zegt hier expliciet dat Hij op een dag wel weer van de vrucht van de wijnstok zal drinken. Dat zal gebeuren met Zijn discipelen in het

Koninkrijk van Zijn Vader. Tot die tijd werd de discipelen opgedragen het brood te breken en te eten tot Zijn gedachtenis.

Hij koppelt dit drinken van de vrucht van de wijnstok aan het bloed van het nieuwe verbond, Zijn eigen bloed. Ik herhaal het nog een keer: het nieuwe verbond werd met Israël gesloten en met geen ander volk of andere groep mensen.

Het bloed van dit nieuwe verbond en het drinken van de wijn had alles te maken met de komst van het Koninkrijk. Anders zijn de woorden van de Heere Zelf onverklaarbaar. Hij keek uit, Hij kijkt uit naar het Koninkrijk van de Vader, als Hij zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid.

Dat Hij ernaar uitkeek en Zijn verlangen met Zijn discipelen wilde delen, blijkt uit Lukas 22.

'En Hij zei tegen hen: Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met u te eten, voordat Ik ga lijden.' (Luk. 22:15).

In het volgende vers zegt Hij dat Hij niet alleen niet meer zal drinken van de vrucht van de wijnstok, maar ook niet meer zal eten van het Pascha, totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk. Tot die tijd, tot de volledige vervulling van het Pascha, tot de zegeningen van het nieuwe verbond hun beslag hebben gekregen, zal Hij niet meer eten van het Pascha en niet meer drinken van de vrucht van de wijnstok. De zegeningen van het nieuwe verbond krijgen hun beslag als Israël is teruggekeerd tot de Heere en tot het land en totdat de Koning is teruggekeerd naar Zijn volk.

Dat Hij niet meer zal drinken van de vrucht van de wijnstok en dat Hij niet meer van het Pascha zal eten **totdat** het alles zal vervuld zijn in Zijn Koninkrijk en **totdat** Hij die nieuw zal drinken met Zijn discipelen in het Koninkrijk van Zijn Vader, suggereert toch wel heel sterk dat Hij dat daarna weer wel zal doen. Er is niet alleen een totdat maar ook

een nadat. Zal het Pascha dan weer gevierd worden in het komende Koninkrijk?

Alleen Jeremia 23:7, 8 al, de tekst die ik boven heb aangehaald, wijst duidelijk in die richting, maar we hebben een heel direct antwoord in de profeet Ezechiël. De tekst vanaf hoofdstuk 40 beschrijft ons de vervulling van de belofte dat Israël weer in haar land zal wonen en dat de Heere in het midden van haar zal wonen. In hoofdstuk 45 lezen we:

'In de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, zal voor u het Pascha zijn, een feest van zeven dagen: men moet dan ongezuurde broden eten.' (Ez. 45:21).

Dit is het moment waarvan de Heere sprak toen Hij zei dat Hij niet meer zou eten van het Pascha totdat het vervuld zou zijn in het Koninkrijk. In Ezechiël zien we de vervulling en zien we hoe het Pascha gevierd zal worden. De richtlijnen staan er duidelijk bij. De datum en de duur ervan. Ook de offers die gebracht zullen worden staan omschreven. Dit kan alleen zin hebben als de tekst hier spreekt van werkelijkheden. Het heeft geen enkele zin om te gaan 'vergeestelijken'.

'Dan moet de vorst op die dag voor zichzelf en voor de hele bevolking van het land voor een jonge stier als zondoffer zorgen. En op de zeven dagen van het feest moet hij elke dag gedurende de zeven dagen voor een brandoffer voor de HEERE zorgen, van zeven jonge stieren en zeven rammen, zonder enig gebrek, en elke dag een zondoffer van een geitenbok. Verder moet hij voor een graanoffer zorgen, een efa per jonge stier, een efa per ram en een hin olie per efa. (Ez. 45:22-24).

Intussen werd tot de discipelen gezegd: 'doe dit tot Mijn gedachtenis'. De Heere zou niet meer eten van het Pascha, maar de discipelen wel, nu niet meer zo zeer als een herinnering aan de uittocht uit Egypte, maar aan het lijden en sterven van hun Meester en de vergeving van

de zonden, als een teken van het nieuwe verbond en uitzijnde naar de komst van de Heere.

Dit laatste is duidelijk ook een deel van het avondmaal. Niet alleen de Heere kijkt uit naar de komst van Zijn Koninkrijk, het is ook het verlangen van hen die deel hebben aan de beloften van het nieuwe verbond. Op de plaats waar Paulus over de instelling van het avondmaal spreekt, komt dit duidelijk terug.

*‘Want ik heb van de Heere ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd, dat de Heere Jezus in de nacht waarin Hij werd verraden, brood nam, en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. **Doe dat tot Mijn gedachtenis.** Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed. **Doe dat,** zo dikwijls als u die drinkt, **tot Mijn gedachtenis.** Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, **totdat Hij komt.** (1 Kor. 11:23-26).*

Zie je hier ook de twee elementen? Aan de ene kant een gedachtenis van Hem en de verkondiging van Zijn dood. Aan de andere kant het uitzien naar Zijn komst: ‘totdat Hij komt’.

Nu heb je misschien nog één vraag. Als dit nieuwe verbond zo duidelijk met Israël is gesloten en als de instelling van het avondmaal zo duidelijk aan het nieuwe verbond is gekoppeld, waarom maakt Paulus er dan melding van in zijn brief aan de Korinthiërs?

Als antwoord op die vraag, vraag ik je eerst het vorige hoofdstuk nog een keer door te lezen. Uit dat hoofdstuk zet ik hieronder nog een paar belangrijke alinea’s bij elkaar. Vergeet niet aandachtig alle bijbehorende Schriftgedeelten ook door te nemen.

Citaten uit hoofdstuk 4.

Ik schreef dat het Evangelie dat Paulus predikte onder de heidenen terugging tot op Abraham. Dan gaan we dus ver terug in de tijd en denken we Israël onder de wet weg uit de geschiedenis.

We kunnen het ook anders zien: Paulus predikte onder de heidenen het Evangelie dat Israël had moeten prediken nadat zij de Messias hadden aangenomen. Het is het Evangelie dat Israël aan de heidenen zal prediken als het tot de Heere bekeerd zal zijn. Dat is het Evangelie als Israël zou leven onder de weldaden van het nieuwe verbond en zo ware getuigen van God zullen zijn. Dat is toekomst.

Paulus deed in feite het werk dat Israël had moeten doen. Paulus was 'Israël onder het nieuwe verbond', bekeerd Israël in het klein.

Paulus behoorde niet tot de twaalven. Die beperkten hun boodschap tot Israël. Zij hielden zich aan de geopenbaarde volgorde. Eerst moest het volk bekeerd worden en daarna zouden zij naar de heidenen gaan met diezelfde boodschap die Paulus nu al predikte.

Paulus was in feite zijn tijd (ver) vooruit. Misschien is het ook of juist daarom dat hij zichzelf 'een ontijdig geborene' noemt(1 Kor. 15:8). Hij was te vroeg geboren!

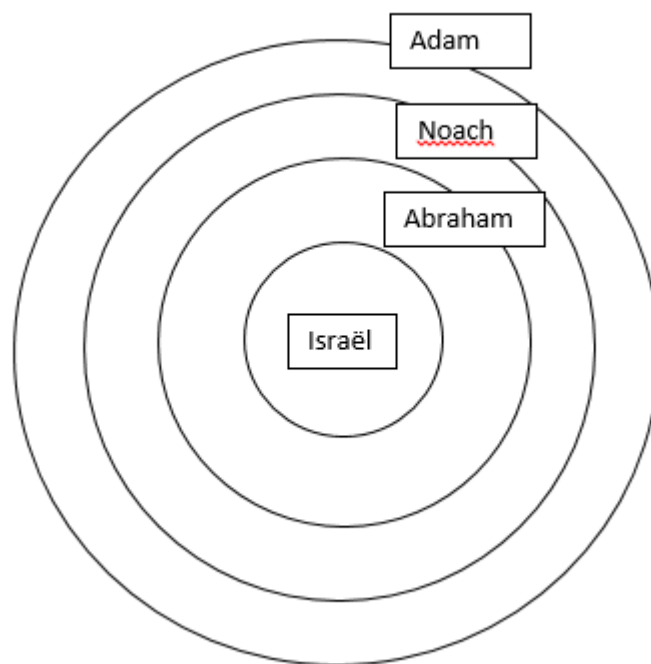
Deze vroege bediening van Paulus en zijn mede-arbeiders is de bediening van de verzoening (2 Kor. 5:18) en die betekent niets anders dan wat we in Romeinen 11 ook al lazen dat de zaligheid nu ook tot de heidenen is gezonden en dat het onderscheid tussen Jood en heiden was weggenomen.

Deze situatie ontstond dus 'te vroeg' met het doel om Israël aan te sporen. De twaalven bleven in de 'normale' weg om Israël tot geloof te brengen in hun opgestane Messias, opdat het heil op die wijze door Israël heen tot de gehele wereld zou komen.

Hoofdstuk 6

Tot slot

Hiermee beëindigen we onze studie over het nieuwe verbond, maar nog niet over de verbonden. Er rest ons nog één verbond om onder de loep te nemen en dat is het verbond met David. Al deze verbonden staan met elkaar in verband en ik herinner je nog een keer aan het volgende plaatje.

Binnen de middelste cirkel van Israël gaan we weer een cirkel tekenen, namelijk die van David. De belofte van de Messias versmalt zich tot de stam van Juda, het geslacht van David. God zou hem een huis gaan bouwen. Uit zijn nageslacht zou de Christus voortkomen. Deze Zoon van David, Zoon van God, is de vervulling van al deze verbonden. In Hem krijgt elk van de verbonden een uitkomst. Hij schakelt al deze verbonden aan elkaar.

Hij is het verbond van het volk (Jes. 49:8). Hij komt in het centrum van al deze cirkels te staan. Waar we ons ook bevinden op een van de cirkels, we kijken naar het middelpunt, waar Hij is.

Hij bevindt zich als het ware als een as binnen een wiel. Alle verbonden zijn met spaken aan deze as verbonden. Met het voortwentelen der eeuwen zien we langzaam Gods voornemen zichtbaar worden, onder andere in de verbonden. Het wiel draait langzaam maar zeker op het einde aan. In dat wiel is er één punt dat onveranderlijk en vast op zijn plaats blijft; dat is het middelpunt. Dat is Christus. Hij is het Einde. Of het nu verbonden of beloften zijn, zij zijn in Christus ja en amen (2 Kor. 1:20). In Hem wordt Gods einddoel bereikt: God alles in allen.

*'En wanneer alle dingen aan Hem onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf Zich onderwerpen aan Hem Die alle dingen aan Hem onderworpen heeft, **opdat God alles in allen zal zijn.**' (1 Cor. 15:28).*

*'Daarbij is niet Griek en Jood van belang, besnedene en onbesnedene, barbaar en Scyth, slaaf en vrije, **maar Christus is alles en in allen.**' (Kol. 3:11).*

Meer lezen?

Zie deel 14: Verbonden in de Bijbel (deel 7); het verbond met David.

